

ОБЛАСТНАЯ ОЛИМПИАДА ПО ГЕОГРАФИИ

Задания для 9 класса 2014-2015 учебного года

Теоретический тур (90 минут)

Задание 1. Обоснуйте свой ответ.

Начиная с 60-х годов территория, подверженная опустыниванию, к сегодняшнему дню увеличилась на 10-12 процентов. Если раньше были подвержены преимущественно аридные территории и территории интенсивного хозяйственного использования, то сейчас граница опустынивания продвинулась на север, в сторону основных зерносеющих территорий Казахстана. Это лесостепные, степные зоны. Предложите свои варианты предотвращения и решения этой проблемы в нашей стране

Итого – 10 баллов.

Задание 2. Тестовые вопросы (1 балл за правильный ответ).

1. В какой стране расположен храмовый комплекс Ангкор - Ват, включённый в список Всемирного наследия ЮНЕСКО, показанный на рисунке 1?
А) Камбоджа
В) Китай
С) Египет
D) Индия
E) Перу

Рисунок 1 – Храмовый комплекс Ангкор-Ват

2. В каких из этих городов часовой пояс такой же, как и в Мельбурне?
А) Пекин, Китай
В) Коломбо, Шри-Ланка
С) Дакка, Бангладеш
D) Джакарта, Индонезия
E) Порт-Морсби, Папуа-Новая Гвинея
3. На каком острове расположена столица Филиппин – Манила?
А) Минданао
В) Лусон
С) Себу
D) Сулу
E) Самар

Рисунок 2 – Геоморфологический процесс.

4. Какой процесс показан на рисунке 2? Этот процесс сопровождается растворением горных пород, к примеру, таких как известняк
 - A) вулканизм
 - B) выветривание
 - C) суффозионные процессы
 - D) эоловые процессы
 - E) карстовый процесс

5. Какое из следующих утверждений об атмосфере является верным?
 - A) В верхних слоях атмосферы давление выше, чем в тропосфере
 - B) В составе атмосферы кислорода больше, чем азота
 - C) Ветер возникает из-за разницы атмосферного давления
 - D) В экваториальных широтах преобладает повышенное атмосферное давление.
 - E) все ответы верны

6. В Южном полушарии отсутствует зона тайги потому, что там...
 - A) везде слишком жаркий климат
 - B) везде слишком сухой климат
 - C) отсутствуют подзолистые почвы
 - D) отсутствуют территории с подходящим климатом
 - E) все ответы верны

7. В какой из перечисленных параллелей 22 декабря наблюдается полярная ночь?
 - A) 50 градусов с.ш.
 - B) 80 градусов ю.ш.
 - C) 50 градусов ю.ш.
 - D) 80 градусов с.ш.
 - E) во всех параллелях

8. Протяженность Атлантического океана на экваторе составляет
 - A) около 1 тыс.км
 - B) более 6 тыс.км
 - C) более 10 тыс.км
 - D) около 500 км.
 - E) около 200 км.

9. Какой русский путешественник прошел через Сибирь к Тихому океану?

- А) Семен Дежнев
 - В) Иван Москвитин
 - С) Афанасий Никитин
 - Д) Ермак
 - Е) С.Тянь-Шанский
10. Как с 1902 по 1918 годы назывался вулкан Килиманджаро
- А) Вершина Ганса Мейера
 - В) Вершина Д. Ливингстона
 - С) Вершина В.В.Юнкера
 - Д) Вершина Кайзера Вильгельма
 - Е) Вершина Стэнли
11. Выберите реку, истоки которой открыли 150 лет назад (16 января 1862 г.) английские путешественники Д. Спик и Д.Грант.
- А) Амазонка
 - В) Маккензи
 - С) Нил
 - Д) Муррей
 - Е) Хуанхэ

Рисунок 3 – Картограмма Индии, Бангладеш и Мьянмы.

12. Какой водный объект изображен в южной части рисунка 3?
- А) Аравийское море
 - В) Бенгальский залив
 - С) Пролив Кука
 - Д) Аденский залив
 - Е) Мозамбикский пролив
13. Определите, в каких градусах меняется географическая широта:
- А) от 0° до 90°
 - В) от 0° до 180° .
 - С) от 0° до 360°
 - Д) между 90° и 270°
 - Е) от 180° до 360°

14. По международному соглашению поверхность Земли условно разделили меридианами на 24 часовых пояса по ... в каждом.
- A) 22°
 - B) 45°
 - C) 30°
 - D) 15°
 - E) 180°
15. В каких часовых поясах находится РК?
- A) 3 и 4
 - B) 4 и 5
 - C) 5 и 6
 - D) 1 и 2
 - E) 2 и 3
16. Сколько заказников насчитывается на территории Казахстана на сегодняшний день?
- A) около 70
 - B) около 80
 - C) около 60
 - D) около 90
 - E) около 40
17. С какого года начал подниматься уровень Каспийского моря?
- A) с 1977 года
 - B) с 1967 года
 - C) с 1987 года
 - D) с 1957 года
 - E) с 1997 года
18. В 1992 году на Хельсинской конференции ООН была принята Конвенция по охране и рациональному использованию ресурсов трансграничных рек и международных озер, в том числе ...
- A) Балхаша и Арала
 - B) Каспия и Маркаоля
 - C) Зайсана и Арала
 - D) Каспия и Арала
 - E) Балхаша и Каспия
19. Сколько в настоящее время исследовано скважин минеральных источников на территории Казахстана?
- A) более 100
 - B) более 200
 - C) более 300
 - D) более 400
 - E) более 500
20. Полярная ночь на полюсах длится
- A) 1 неделю
 - B) 6 месяцев
 - C) С. 12 ч
 - D) 1 месяц
 - E) Е. 24 ч

21. По запасам марганца Казахстан стоит на третьем месте в мире, уступая каким странам:
- А) Китай и Бразилия
 - В) Россия и Украина
 - С) США и Украина
 - Д) Россия и ФРГ
 - Е) Австралия и Бразилия
22. В Казахстане протекает около 85 тыс. рек, протяженность скольких из них превышает 10 км.
- А) 10,5 тыс. рек
 - В) 1 тыс. рек
 - С) 100 рек
 - Д) 2 500 рек
 - Е) 8 тыс. рек
23. Средняя плотность населения на 1 км² в Казахстане составляет 5,5 человек, а сколько составляет средняя плотность сельского населения на 1 км².
- А) 5,5 человек
 - В) 8 человек
 - С) 2,6 человек
 - Д) 1,8 человек
 - Е) 6 человек
24. Пребывание значительной части народа (этнической общности) вне страны своего происхождения.
- А) депортация
 - В) демаркация
 - С) диаспора
 - Д) миграция
 - Е) плотность
25. Твердый остаток нефти.
- А) гудрон
 - В) мазут
 - С) конденсат
 - Д) баррель
 - Е) лигнит
26. Особо важной и необходимой отраслью народного хозяйства является электроэнергетика. В республике Казахстан 90% вырабатываемой электроэнергии дает:
- А) АЭС
 - В) ГЭС
 - С) ГРЭС
 - Д) ТЭС
 - Е) ПЭС
27. В Казахстане в период между переписями населения 1979 г. и 1989 г. прирост населения был равен 2 млн. человек, а какие изменения произошли между переписями 1989 г. и 1999 г.
- А) снижение населения на 1 млн. 246 тыс. человек
 - В) прирост населения на 1 млн. 250 тыс. человек

- С) без значительных изменений
- Д) снижение населения на 974 тыс. человек
- Е) прирост населения на 2 млн. 250 тыс. человек

28. Коридор железнодорожного транспорта «Север - Юг» проходит через:

- А) Китай – Казахстан – Россия - Европа
- В) Европа – Кавказ - Азия
- С) Россия – Казахстан – Туркменистан - Иран
- Д) Европа – Казахстан - Китай
- Е) Россия – Казахстан –Иран - Индия

29. Что такое «специализация производства».

- А) сосредоточение наибольшей части средства производства, рабочей силы и выпуска продукции на крупных предприятиях
- В) форма общественного разделения труда, ограничение производственной деятельности предприятия выпуском определенных видов продукции
- С) осуществление производственных связей между предприятиями, выпускающими однородную продукцию
- Д) экономический показатель, характеризующий затраты рабочего времени на производство единицы продукции или на выполнение определенной работы
- Е) совокупность отраслей и сфер экономики страны, взаимосвязанных общественным разделением труда

30. Месторождение, открытое в 1979 г., является одним из крупных нефтяных месторождений мира. По прогнозам, запасы нефти составляют 3 млрд. 133 млн. т.

- А) Доссор
- В) Макат
- С) Кашаган
- Д) Каламкас
- Е) Тенгиз

31. В Экибастузском угольном бассейне добывается самый дешевый в стране уголь. Сколько составляет толщина угольного пласта в этом бассейне.

- А) 100-120 м
- В) 120-200 м
- С) 200-300 м
- Д) 250-450 м
- Е) 30-60 м

32. Какое месторождение бурого угля расположено в устье р.Или, в месте впадения в озеро Балхаш.

- А) Ойкарагайское месторождение
- В) Майкобенское месторождение
- С) месторождение Жайсан
- Д) Нижнеилийское месторождение
- Е) месторождение Биршогыр

33. Отходы тепловых электростанций являются источниками загрязнения воздуха. Дымовые трубы электростанций должны быть расположены на высоте более.

- А) 100 м
- В) 150 м
- С) 200 м

- D) 250 м
- E) 300 м

34. Какие металлы относятся к тяжелой группе металлов.

- A) медь, олово, свинец
- B) золото, серебро, платина
- C) алюминий, магний, титан
- D) никель, цинк, уран
- E) вольфрам, молибден, титан

35. Сплав меди с цинком называется:

- A) бронза
- B) мельхиор
- C) латунь
- D) лигнит
- E) колчедан

36. В южной части республики построен Шымкентский свинцовый завод, который работает на свинцово-цинковых рудах.

- A) Мыргалымсай, Ащасай, Байжансай
- B) Саяк, Конырат, Бозшаколь
- C) Жыланды, Улытау, Жайрем
- D) Акбакай, Аксу, Жолымбет
- E) Бестобе, Майкаин, Бакырчик

37. Сложная горная порода, внешне напоминает глину, не растворяется в воде. В чистом виде – белого цвета и редко распространены, в большинстве случаев они встречаются в виде минералов красноватого или коричневого цвета из-за содержания в них оксидов железа.

- A) медный колчедан
- B) дюралюминий
- C) боксит
- D) кварцит
- E) халькопирит

38. Если в железорудном сплаве содержание углерода не превышает 2%, его называют.

- A) сталь
- B) чугун
- C) прокат
- D) ферросплав
- E) доломит

39. Существует два типа трубопроводного транспорта – нефтепроводной и газопроводной. Укажите газопровод, проходящий через территорию Казахстана:

- A) Узень – Жетыбай – Актау
- B) Мубарак – Шымкент – Тараз – Бишкек
- C) Тенгиз – Баку – Супса
- D) Омск – Павлодар – Шымкент – Чарджоу
- E) Узень – Атырау – Самара

40. В какую из нижеперечисленных организаций Республика Казахстан не входит.

- A) Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе

- В) Исламский банк развития
- С) Организация за демократию и экономическое развитие
- Д) Международная организация тюркской культуры
- Е) Организация Договора о коллективной безопасности

Итого: 40 баллов

Теоретический тур завершен!

ВСЕГО: 50 БАЛЛОВ

ГЕОГРАФИЯ ПӘНІНЕН ОБЛЫСТЫҚ ОЛИМПИАДА

2014 – 2015 оқу жылының 9- сыныптарына
арналған теориялық турдың тапсырмалары (90 минут)

Тапсырма 1. Өз жауаптарыңды негізде.

60-жылдардан бастап шөлденуге ұшыраған аумақтың көлемі қазіргі кезде 10-12 пайызға өсті. Егер бұрын шөлденуге аридті және саубаридті аймақтар және шаруашылықта қарқынды пайдаланылатын аумақтар ғана ұшыраса, қазіргі таңда шөлдену шекарасы солтүстікке, Қазақстанның бидай өсіретін негізгі аумағына қарай жылжыды. Олар орманды дала және дала зоналары. Біздің елімізде осы мәселені болдырмау және оны шешу бойынша өз нұсқаңызды ұсыныңыз.

Барлығы– 10 ұпай.

Тапсырма 2. Тест сұрақтары (әрбір дұрыс жауап үшін 1 ұпай).

41. 1- суретте көрсетілген, ЮНЕСКО-ның Әлемдік мұра нысандарының тізіміне енген, Ангкор - Ват храмдық кешені қай елде орналасқан ?
- F) Камбоджа
 - G) Қытай
 - H) Египет
 - I) Үндістан
 - J) Перу

Сурет 1-Ангор-Ват храмдық кешені

42. Төмендегі қалалардың қайсысында сағат белдеуі тура Мельбурн қаласындағыдай ?
- F) Пекин, Қытай
 - G) Коломбо, Шри-Ланка
 - H) Дакка, Бангладеш
 - I) Джакарта, Индонезия
 - J) Порт-Морсби, Папуа-Жаңа Гвинея

43. Филиппин астанасы- Манила қай аралда орналасқан ?
- F) Минданао
 - G) Лусон
 - H) Себу
 - I) Сулу
 - J) Самар

Сурет 2 – Геоморфологиялық үрдіс.

44. 2-суретте қандай үрдіс көрсетілген ? Бұл үрдістің әсерінен әктас сияқты тау жыныстары ериді.
- F) вулканизм
 - G) үгілу
 - H) суффозиялық үрдіс
 - I) эолдық үрдіс
 - J) карстық үрдіс
45. Атмосфера туралы төмендегі пікірлердің қайсысы дұрыс?
- F) Атмосфераның жоғарғы қабатында қысым тропосфераға қарағанда жоғары
 - G) Атмосфера құрамында оттегі азотқа қарағанда көп
 - H) Жел атмосфералық қысымның айырмашылығына байланысты пайда болады
 - I) Экваторлық ендіктерде жоғары атмосфералық қысым басым
 - J) Барлық жауаптар дұрыс
46. Оңтүстік Жарты шарда тайга зонасы жоқ, өйткені онда....
- F) барлық жерде өте ыстық климат
 - G) барлық жерде өте құрғақ климат
 - H) күлгін топырақтар жоқ
 - I) ол зонаға сай климаты бар аумақтар жоқ
 - J) барлық жауаптар дұрыс
47. Төменде келтірілген ендіктердің қайсысында 22 желтоқсанда полярлы түн байқалады?
- F) 50 градус с.е.

- G) 80 градус о.е.
H) 50 градус о.е.
I) 80 градус с.е.
J) көрсетілген барлық ендіктерде
48. Атлант мұхитының экватордағы ұзындығы ...
F) 1 мың км жуық
G) 6 мың км астам
H) 10 мың км астам
I) 500 км жуық
J) 200 км жуық
49. Қандай орыс саяхатшысы Сібір арқылы Тынық мұхитқа өткен?
F) Семен Дежнев
G) Иван Москвитин
H) Афанасий Никитин
I) Ермак
J) С.Тянь-Шанский
50. Килиманджаро вулканы 1902-жылдан 1918-жылға дейін қалай аталды?
F) Ганс Мейер шыңы
G) Д. Ливингстон шыңы
H) В.В.Юнкер шыңы
I) Кайзер Вильгельм шыңы
J) Стэнли шыңы
51. Ағылшын саяхатшылары Д. Спик және Д.Грант 153 жыл бұрын (16 қаңтар 1862 ж.) бастауын ашқан өзенді атаңыз
F) Амазонка
G) Маккензи
H) Ніл
I) Муррей
J) Хуанхэ

Сурет 3 –Үндістан, Бангладеш және Мьянма карта-сұлбасы.

52. 3-суреттің оңүстік бөлігінде қандай су объектісі көрсетілген?
F) Арабия теңізі

- G) Бенгал шығанағы
 - H) Кук бұғазы
 - I) Аден шығанағы
 - J) Мозамбик бұғазы
53. Географиялық ендік қандай градустарда өзгеретіндігін анықтаңыз:
- F) 0°-тан 90°-қа дейін
 - G) 0°-тан 180°-қа дейін
 - H) 0°-тан 360°-қа дейін
 - I) 90° және 270° арасында
 - J) 180°-тан 360°-қа дейін
54. Халықаралық келісім бойынша Жер бетін шартты түрде меридиандармен әрқайсысы... тұратын 24 сағаттық белдеуге бөлген
- F) 22°
 - G) 45°
 - H) 30°
 - I) 15°
 - J) 180°
55. Қазақстан Республикасы қандай сағат белдеулерінде орналасқан?
- F) 3 және 4
 - G) 4 және 5
 - H) 5 және 6
 - I) 1 және 2
 - J) 2 және 3
56. Қазақстан аумағында қазіргі таңда қанша қорықша бар?
- F) 70 жуық
 - G) 80 жуық
 - H) 60 жуық
 - I) 90 жуық
 - J) 40 жуық
57. Каспий теңізінің деңгейі қай жылдан бастап көтеріле бастады?
- F) 1977 жылдан бастап
 - G) 1967 жылдан бастап
 - H) 1987 жылдан бастап
 - I) 1957 жылдан бастап
 - J) 1997 жылдан бастап
58. 1992 жылы БҰҰ-ның Хельсинки конференциясында трансшекаралық өзендер мен халықаралық көлдер ресурсын қорғау мен тиімді пайдалану бойынша Конвенция қабылданды, соның ішінде ...
- F) Балхаш және Аралдың
 - G) Каспий және Марқакөлдің
 - H) Зайсан және Аралдың
 - I) Каспий және Аралдың
 - J) Балхаш және Каспийдің
59. Қазақстан аумағында қазіргі таңда қанша минералды көздер ұнғымалары зерттелген?
- F) 100 астам

- G) 200 астам
- H) 300 астам
- I) 400 астам
- J) 500 астам

60. Полюстардағы поляр түні созылады

- F) 1 аптаға
- G) 6 айға
- H) 12 сағат
- I) 1 айға
- J) 24 сағат

61. Марганец қоры бойынша Қазақстан әлемде үшінші орында, қандай мемлекеттерден соң тұрады:

- A) Қытай және Бразилия
- B) Ресей және Украина
- C) АҚШ және Украина
- D) Ресей және ГФР
- E) Австралия және Бразилия

62. Қазақстанда 85 мыңға жуық өзен бар, олардың қаншасының ұзындығы 10 км асады

- A) 10,5 мың өзен
- B) 1 мың өзен
- C) 100 өзен
- D) 2 500 өзен
- E) 8 мың өзен

63. Қазақстан халқының орташа тығыздығы 1 км²-қа 5,5 адамнан келеді, ал ауыл халқының тығыздығы 1 км² қанша адамнан келеді.

- F) 5,5 адам
- G) 8 адам
- H) 2,6 адам
- I) 1,8 адам
- J) 6 адам

64. Халықтың едәуір бөлігінің (этникалық қауым) өз елінің аймағынан тыс өмір сүруі

- F) депортация
- G) демаркация
- H) диаспора
- I) көші-қон
- J) тығыздық

65. Мұнайдың қатты қалдығы

- F) гудрон
- G) мазут
- H) конденсат
- I) баррель
- J) лигнит

66. Экономиканың маңызды және қажетті саласы электрэнергетика болып табылады.

Қазақстан Республикасында өндірілетін электрэнергетикасының 90% қай электрстанциясы береді

- F) АЭС

- G) СЭС
- H) МАЭС
- I) ЖЭС
- J) ТЭС

67. Қазақстанда 1979 ж. және 1989 ж. халық санағы аралығындағы кезеңде халық санының өсімі 2 млн. адамды құрады, ал 1989 ж. және 1999 ж. халық санағы аралығында қандай өзгерістер болды

- F) халық саны 1 млн. 246 мың адамға төмендеді
- G) халық саны 1 млн. 250 мың адамға өсті
- H) едәуір өзгеріс болған жоқ
- I) халық саны 974 мың адамға өсті
- J) халық саны 2 млн. 250 мың адамға өсті

68. «Солтүстік- Оңтүстік» темір жол дәлізінің бағыты

- A) Қытай – Қазақстан – Ресей - Еуропа
- B) Еуропа – Кавказ - Азия
- C) Ресей – Қазақстан – Түркіменістан - Иран
- D) Еуропа – Қазақстан - Қытай
- E) Ресей – Қазақстан –Иран - Үндістан

69. «Өндірістің мамандануы» дегеніміз не

- F) өндіріс құралы, жұмыс күші және өнім өндірудің едәуір бөлігінің ірі кәспорындарда шоғырлануы
- G) қоғамдық еңбек бөлінісінің формасы, кәспорынның нақты бір өнім түрін шығару өндірісімен шектелуі
- H) бір өнімді шығаратын кәспорындар арасындағы өндірістік байланыс
- I) өнім бірлігін өндіруге немесе нақты бір жұмысты орындауға кететін жұмыс уақыты шығынын сипаттайтын экономикалық көрсеткіш
- J) қоғамдық еңбек бөлінісімен байланысты салалар жиынтығы

70. 1979 жылы ашылған кен орын әлемнің ірі мұнай кен орнын әлемнің ірі кен орындарының бірі. Болжам бойынша мұнай қоры 3 млрд. 133 млн. т. Кен орнының атауын көрсетіңіз

- F) Доссор
- G) Мақат
- H) Қашаған
- I) Қаламкас
- J) Теңіз

71. Екібастұз көмір алабыда елдегі ең арзан көмір өндіріледі. Бұл алаптағы көмір қабатының қалыңдығы қанша

- F) 100-120 м
- G) 120-200 м
- H) 200-300 м
- I) 250-450 м
- J) 30-60 м

72. Балхаш көліне құятын Іле өзенінің атырауында Балхаш көліне құятын Іле өзенінің атырауындағы жерде қандай қоңыр көмір кені орналасқан

- F) Ойқарағай кен орны
- G) Майкөбе кен орны

- Н) Жайсан кен орны
- І) Төменгі Іле кен орны
- Ж) Біршоғыр кен орны

73. Жылу энергетикалық станциялары ауаны ластау көзі болып табылады. Электрстанцияларының түтін шығаратын мұржалар ... биіктіктен жоғары орналасу керек.

- Ғ) 100 м
- Г) 150 м
- Н) 200 м
- І) 250 м
- Ж) 300 м

74. Қандай металдар ауыр металдар тобына жатады

- Ғ) мыс, қалайы, қорғасын
- Г) алтын, күміс, платина
- Н) алюминий, магний, титан
- І) никель, мырыш, уран
- Ж) вольфрам, молибден, титан

75. Мыс пен мырыш қоспасы:

- Ғ) қола
- Г) мельхиор
- Н) жез
- І) лигнит
- Ж) колчедан

76. Республиканың оңтүстік бөлігінде Шымкент қорғасын заводы салынған, ол

қорғасын-мырыш рудалары негізінде жұмыс істейді

- Ғ) Мырғалымсай, Ащысай, Байжансай
- Г) Саяқ, Қоңырат, Бозшакөл
- Н) Жыланды, Ұлытау, Жайрем
- І) Ақбақай, Ақсу, Жолымбет
- Ж) Бестөбе, Майкайын, Бақыршық

77. Күрделі тау жынысы, сырттай балшыққа ұқсайды, суда ерімейді. Таза күйінде ақ түсті және сирек кездеседі, көп жағдайда олар құрамындағы темір оксидінің болуына байланысты қызыл және қоңыр түсті минералдар түрінде кездеседі.

- Ғ) мыс колчеданы
- Г) дюралюминий
- Н) боксит
- І) кварцит
- Ж) халькопирит

78. Егер темір ерітіндісі құрамында көміртегі 2% аспаса, оны....деп атайды

- Ғ) болат
- Г) шойын
- Н) прокат
- І) ферроқорытыпа
- Ж) доломит

79. Құбыр көлігінің екі түрі бар. Олар мұнай және газ құбырлары. Қазақстан аумағы арқылы өтетін газ құбырын көрсетіңіз:

- F) Өзен–Жетібай – Ақтау
- G) Мұбарак – Шымкент – Тараз – Бішкек
- H) Теңіз – Баку – Супса
- I) Омск – Павлодар – Шымкент – Чарджоу
- J) Өзен – Атырау – Самара

80. Төменде көрсетілген қандай ұйымдар құрамына Қазақстан кірмейді

- F) Еуропа қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы
- G) Ислам даму банкі
- H) Демократия және экономикалық даму үшін ұйымы
- I) Түрік мәдениетінің халықаралық ұйымы
- J) ұжымдық қауіпсіздік туралы келісім ұйымы

Барлығы – 40 ұпай

ЖАЛПЫ: 50 ҰПАЙ

Тапсырмалар аяқталды!